

ZAKON

O KONTROLI OPASNOSTI OD VELIKIH UDESA KOJI UKLJUČUJU OPASNE SUPSTANCE

I. UVODNE ODREDBE

1. Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se pravila prevencije velikih udesa koji uključuju opasne supstance i ograničavanja njihovih posledica po zdravlje ljudi i životnu sredinu radi obezbeđenja visokog nivoa zaštite u Republici Srbiji na dosledan i efikasan način, prava i obaveze operatera kompleksa, obaveze nadležnih organa, aktivnosti nakon velikog udesa, informisanje, informacioni sistem, nadzor i kaznene odredbe, kao i druga pitanja u vezi sa tim.

2. Značenje izraza

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *seveso kompleks* (u daljem tekstu: kompleks) jeste celokupna lokacija pod kontrolom operatera, na kojoj su opasne supstance prisutne u jednom ili više postrojenja, uključujući zajedničku ili sa njima povezanu infrastrukturu ili aktivnosti; kompleksi mogu biti kompleksi nižeg reda ili kompleksi višeg reda;

2) *susedni kompleks* jeste kompleks koji se nalazi na takvoj udaljenosti od nekog kompleksa, da povećava rizik ili posledice velikog udesa na tom kompleksu;

3) *novi kompleks* jeste:

(1) kompleks koji je izgrađen ili počinje sa radom na dan ili nakon stupanja na snagu ovog zakona, ili

(2) lokacija poslovanja koja postaje kompleks obuhvaćen područjem primene ovog zakona, na dan ili nakon stupanja na snagu ovog zakona, usled bilo koje izmene, bilo kog njegovog postrojenja ili aktivnosti, ili usled povećanja količina ili drugih promena koje dovode do promene u njenom popisu opasnih supstanci, ili

(3) kompleks nižeg reda koji postaje kompleks višeg reda, ili obrnuto, na dan ili nakon stupanja na snagu ovog zakona, usled bilo koje izmene, bilo kog njegovog postrojenja ili aktivnosti, koja dovodi do promene u njegovom popisu opasnih supstanci;

4) *postojeći kompleks* jeste kompleks koji je do dana stupanja na snagu ovog zakona bio uveden u registar postrojenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine bez promena njegove klasifikacije, kao kompleks nižeg reda ili kompleks višeg reda;

5) *drugi kompleks* jeste lokacija poslovanja koja podleže odredbama primene ovog zakona, ili kompleks nižeg reda koji postaje kompleks višeg reda, ili obrnuto, na dan ili nakon stupanja na snagu ovog zakona, iz razloga koji nisu navedeni u tački 3) podtač. (2) i (3) ovog stava, odnosno iz razloga promene klasifikacije supstance;

6) *seveso postrojenje* (u daljem tekstu: postrojenje) jeste tehnička jedinica unutar kompleksa, bilo na nivou ili ispod nivoa zemlje, u kojoj se opasne supstance

proizvode, koriste, skladište ili se njima rukuje; postrojenje uključuje svu opremu, građevine, cevovode, uređaje, alate, interne železničke koloseke, dokove, istovarna pristaništa za postrojenje, pristane, skladišta ili slične građevine, na vodi ili druge, koje su neophodne za rad tog postrojenja;

7) *operater* jeste preduzetnik ili pravno lice koje, u skladu sa propisima, upravlja kompleksom ili postrojenjem, ili ih kontroliše, ili je ovlašćen za donošenje ekonomskih odluka u oblasti tehničkog funkcionisanja kompleksa ili postrojenja;

8) *opasna supstanca* jeste supstanca ili smeša u skladu sa propisom kojim se uređuje lista opasnih supstanci, uključujući njeno prisustvo u obliku sirovine, proizvoda, nus-proizvoda, ostatka ili poluproizvoda;

9) *smeša* jeste mešavina ili rastvor dve ili više supstanci;

10) *prisustvo opasnih supstanci* jeste stvarno ili predviđeno prisustvo opasnih supstanci u kompleksu ili opasnih supstanci za koje je realno da se očekuje da mogu nastati za vreme gubitka kontrole nad procesima, uključujući aktivnosti skladištenja, u bilo kom postrojenju unutar kompleksa, u količinama koje su jednake ili veće od graničnih količina u skladu sa propisom kojim se uređuje lista opasnih supstanci, vrste i količine opasnih supstanci i kriterijumi za razvrstavanje kompleksa na komplekse nižeg reda i komplekse višeg reda;

11) *veliki udes* jeste događaj, kao što je velika emisija, požar ili eksplozija, koji proizlazi iz nekontrolisanog razvoja događaja tokom rada svakog kompleksa obuhvaćenog ovim zakonom, koji trenutno ili odloženo, unutar ili izvan kompleksa, dovodi do ozbiljne opasnosti po zdravlje ljudi i životnu sredinu, i koji uključuje jednu ili više opasnih supstanci;

12) *opasnost* jeste suštinsko svojstvo opasne supstance ili fizička situacija, koji bi mogli da nanesu štetu zdravlju ljudi ili životnoj sredini;

13) *rizik* jeste verovatnoća da do određenog efekta dođe u određenom periodu ili pod određenim okolnostima;

14) *skladištenje* jeste prisustvo opasnih supstanci za potrebe skladištenja, bezbednog čuvanja ili držanja na zalihama;

15) *javnost* jeste jedno ili više fizičkih ili pravnih lica, njihova udruženja, organizacije ili grupe;

16) *zainteresovana javnost* jeste javnost na koju utiče ili na koju može da utiče donošenje odluke nadležnog organa ili koja ima interes u donošenju odluka o pitanjima obuhvaćenim članom 9. stav 1. ovog zakona, uključujući i udruženja građana i društvene organizacije koje se bave zaštitom životne sredine i koje su evidentirane kod nadležnog organa;

17) *kontrola kompleksa* jesu radnje, uključujući preglede na terenu, provere internih mera, sistema i izveštaja, pratećih dokumenata kao i svaka neophodna naknadna nadzorna aktivnost preduzeta od strane ili u ime nadležnog organa, kako bi se proverila i unapredila usklađenost kompleksa sa ovim zakonom;

18) *domino efekti* predstavljaju povećanje rizika ili posledica velikog udesa, zbog geografskog položaja kompleksa, ili međusobne blizine kompleksa, ili popisa opasnih supstanci koje su prisutne na kompleksu;

19) *domino grupa* predstavlja grupu kompleksa sa mogućim domino efektima.

Primena

Član 3.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na komplekse.

U svrhu primene ovog zakona, pod kompleksom se podrazumevaju i:

- 1) podzemna skladišta gasa u prirodnim slojevima na kopnu, izdanima, slanim pećinama i napuštenim rudnicima;
- 2) lokacije hemijskih i termičkih postupaka prerade otpada i skladištenja u vezi sa tim postupcima, a koji uključuju opasne supstance;
- 3) lokacije hemijskih i termičkih postupaka prerade minerala i skladištenja u vezi sa tim postupcima, a koji uključuju opasne supstance; kao i
- 4) aktivna flotacijska jalovišta, uključujući formirana jezera ili brane, a koji sadrže opasne supstance.

Kompleksi se razvrstavaju u komplekse nižeg reda ili u komplekse višeg reda prema vrsti i količini opasnih supstanci koje su prisutne u kompleksu.

Ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministar) bliže propisuje listu opasnih supstanci, vrste i količine opasnih supstanci i kriterijume za razvrstavanje kompleksa u komplekse nižeg reda i komplekse višeg reda.

Izuzeci od primene

Član 4.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na:

- 1) objekte koji se, u smislu zakona kojim se uređuje odbrana, smatraju vojnim postrojenjima ili vojnim skladištima;
- 2) opasnosti prouzrokovane jonizujućim zračenjem koje potiče iz supstanci;
- 3) transport opasnih supstanci drumskim, železničkim i unutrašnjim plovnim putevima, morem ili vazduhom, kao i direktno povezano privremeno skladištenje, uključujući utovar, istovar i transport iz jednog u drugo prevozno sredstvo na dokovima, pristaništima ili ranžirnim stanicama, izvan kompleksa;
- 4) transport opasnih supstanci cevovodima, uključujući pumpne stanice, izvan kompleksa;
- 5) eksploataciju, i to: istraživanje, vađenje i preradu minerala, u rudnicima i kamenolomima, uključujući i putem bušotina, osim na komplekse navedene u članu 3. stav 2. ovog zakona;
- 6) istraživanje i eksploataciju minerala na moru, uključujući ugljovodonike;
- 7) skladištenje gasa u podzemnim lokacijama na moru, uključujući kako lokacije namenjene skladištenju, tako i lokacije u kojima se sprovodi istraživanje i eksploatacija minerala, uključujući ugljovodonike;
- 8) deponije otpada, uključujući podzemna skladišta otpada, osim na komplekse navedene u članu 3. stav 2. ovog zakona.

II. NADLEŽNI ORGANI

Član 5.

Nadležni organ za sprovođenje ovog zakona je ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Državni organi i organi jedinica lokalne samouprave, nadležni za sprovođenje propisa kojima se uređuje smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama, su nadležni organ za sprovođenje odredaba člana 6. i člana 16. stav 3. ovog zakona.

Državni organi, organi autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave, nadležni za sprovođenje propisa kojima se uređuju uslovi i način uređenja prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnja objekata, su nadležni organ za sprovođenje odredaba čl. 7, 8, 9. i 10. ovog zakona.

Nadležni organi dužni su da sarađuju u razmeni iskustva i unapređenju znanja u oblasti kontrole opasnosti od velikih udesa koji uključuju opasne supstance, da obezbede odgovarajuće mehanizme i sredstva za takvu saradnju, kao i da učestvuju u takvoj saradnji odgovarajućih mehanizama Evropske unije, gde je to primenljivo.

Član 6.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, koji na osnovu propisa kojima se uređuje smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama izrađuje eksterni Plan zaštite od velikog udesa dužan je da, nakon velikog udesa koji je nastao na njegovoj administrativnoj teritoriji, obavesti javnost koja može biti pogođena efektima tog udesa, o:

- 1) efektima i posledicama udesa koji se dogodio i
- 2) gde je to moguće, o preduzetim merama za ublažavanje posledica tog udesa.

Član 7.

Nadležni organi iz člana 5. stav 3. ovog zakona dužni su da prilikom prostornog planiranja vode računa o prevenciji velikih udesa i ograničavanju posledica tih udesa po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Nadležni organi iz člana 5. stav 3. ovog zakona dužni su da obavljaju konsultacije sa Ministarstvom, kako bi se adekvatno izvršila prevencija velikih udesa u prostornom planiranju. Konsultacije se obavljaju u toku izrade planskog dokumenta, shodno planiranom razvoju prostora, dostupnim informacijama o postojećim kompleksima koji se nalaze u obuhvatu planskog dokumenta ili u blizini obuhvata planskog dokumenta kao i uslovima i merama zaštite životne sredine.

Ako su za pojedina planska dokumenta potrebne detaljnije informacije o mogućim efektima velikih udesa koji mogu da imaju uticaj na planski dokument, nadležni organ za prostorno planiranje dužan je da zahteva dodatne konsultacije, informacije i relevantne mere zaštite od Ministarstva. Ako u obuhvatu planskog dokumenta ili u blizini obuhvata planskog dokumenta ne postoje kompleksi, ali se planira izgradnja novog kompleksa, u konsultacije dužan je da se uključi i investitor planiranog kompleksa, radi pribavljanja svih informacija relevantnih za prevenciju velikih udesa.

Ako se u toku konsultacija utvrdi da se planiranim razvojem prostora povećavaju rizik ili posledice od velikih udesa, u tom slučaju može da dođe do izmena u planiranju prostora ili planiranoj izgradnji novog kompleksa.

Odredbe ovog člana, gde je to primenljivo, odnose se i na stratešku procenu uticaja na životnu sredinu kao sastavnog dela planske dokumentacije.

Prevenција velikih udesa i ograničavanje posledica tih udesa pri planiranju prostora

Član 8.

Planiranjem prostora se prevenција velikih udesa i ograničavanje posledica tih udesa vrši kontrolom nad:

- 1) odabirom lokacija za izgradnju novih kompleksa;
- 2) promenama na postojećim kompleksima;
- 3) planiranjem novih razvoja prostora u blizini kompleksa, uključujući transportne rute, zone stambenih naselja i zone javnih namena, gde sam odabir lokacije za takve razvoje može biti izvor rizika ili povećanja rizika ili povećanja posledica od velikog udesa.

Strategije razvoja prostora, prostorni i urbanistički planovi, akcioni planovi za sprovođenje tih strategija i sprovođenje tih prostornih planova, moraju dugoročno da obezbede potrebu za:

- 1) očuvanjem odgovarajućih bezbednosnih razdaljina između kompleksa i zona stambenih naselja, zona javnih namena, zona za odmor i rekreaciju, kao i, koliko je moguće, glavnih transportnih ruta;
- 2) očuvanjem prirodnih i osetljivih područja od posebnog značaja za zaštitu, u blizini kompleksa, kroz utvrđivanje odgovarajućih bezbednosnih rastojanja ili drugih relevantnih mera;
- 3) uvođenjem dodatnih tehničko-tehnoloških mera na postojećim kompleksima, radi prevencije velikih udesa i ograničavanja njihovih posledica po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Ministarstvo daje uslove i mere prevencije velikih udesa i ograničavanja posledica tih udesa pri planiranju prostora, na osnovu dostupnih podataka o kompleksima i mogućim efektima velikih udesa na njima.

Ministarstvo može da zahteva od operatera kompleksa da dostavi dodatne informacije potrebne radi utvrđivanja uslova i mera iz stava 3. ovog člana.

Ministar propisuje metodologiju za utvrđivanje uslova i mera iz stava 3. ovog člana.

Javne konsultacije i učešće u donošenju odluka

Član 9.

Zainteresovana javnost ima pravo da u ranoj fazi izrazi svoje mišljenje i učestvuje u donošenju odluka o projektima koji se odnose na:

- 1) planiranje novih kompleksa u skladu sa članom 8. ovog zakona;
- 2) promene na postojećim kompleksima i
- 3) planiranje novih razvoja prostora u blizini kompleksa, pri čemu sam odabir lokacije za takve razvoje može biti izvor rizika ili povećanja rizika ili povećanja posledica od velikog udesa u skladu sa članom 8. ovog zakona.

Postupak učešća javnosti za projekte iz stava 1. ovog člana sprovodi se u skladu sa propisima kojima se uređuje procena uticaja projekata na životnu sredinu.

Ako se izrađuju opšti planovi ili programi u vezi sa stavom 1. tač. 1) i 3) ovog člana, javnost ima pravo da u ranoj fazi učestvuje u njihovoj izradi, izmeni ili pregledu u skladu sa propisom kojim se uređuje postupak učešća javnosti u izradi određenih planova i programa u oblasti životne sredine.

Učešće javnosti u izradi, izmeni ili pregledu planova i programa iz stava 3. ovog člana se ne primenjuje u odnosu na planove i programe za koje se postupak učešća javnosti sprovodi u skladu sa zakonom kojim se uređuje strateška procena uticaja planova i programa na životnu sredinu.

Prevenција velikih udesa pri planiranju prostora u prekograničnom kontekstu

Član 10.

Kada se odredbe čl. 8. i 9. ovog zakona primenjuju za komplekse višeg reda sa mogućim prekograničnim efektima velikih udesa, planiranjem prostora se mora obezbediti smanjenje rizika od velikih udesa i smanjenje posledica istih, ne samo po zdravlje stanovništva i životnu sredinu na teritoriji Republike Srbije, već i po zdravlje stanovništva i životnu sredinu susedne države koja može biti pogođena efektima tih velikih udesa.

Kada se planskim dokumentom uređuje izgradnja novog kompleksa ili promene na postojećem kompleksu, sa mogućim prekograničnim efektima u skladu sa odredbama Konvencije o prekograničnim efektima industrijskih udesa („Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori”, broj 42/09), izrađuje se strateška procena uticaja na životnu sredinu tog planskog dokumenta, koja mora da sadrži procenu prekograničnih uticaja, odnosno mogućih prekograničnih efekata velikih udesa koji mogu nastati u slučaju izgradnje novog kompleksa ili sprovođenja promena na postojećem kompleksu.

Državni organi, organi autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave, nadležni za sprovođenje propisa kojima se uređuju uslovi i način uređenja prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnja objekata, dužni su da u postupku prostornog planiranja uzmu u obzir podatke o mogućim prekograničnim efektima velikih udesa, koje Ministarstvo dobije od susednih država u postupku međunarodnih konsultacija prema važećim međunarodnim ugovorima.

Podatke iz stava 3. ovog člana Ministarstvo daje kao sastavni deo uslova i mera zaštite životne sredine iz člana 8. stav 3. ovog zakona, ako takvi podaci postoje.

III. OBAVEZE OPERATERA

Obaveze operatera

Član 11.

Operater je dužan da izvrši identifikaciju kompleksa u skladu sa članom 3. ovog zakona.

Operater je dužan da dokaže da je prepoznao opasnosti od velikog udesa i da preduzima mere prevencije velikog udesa i ograničavanja posledica tog udesa po zdravlje ljudi ili životnu sredinu, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama, posebno u svrhe kontrole kompleksa.

Operater je dužan da dokaže da je rizik od velikog udesa na njegovom kompleksu prihvatljiv, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Operater je dužan da pribavi saglasnost u skladu sa članom 24. st. 1. i 2. ovog zakona.

Operater je dužan da, kada dođe do velikog udesa ili kada dođe do nekontrolisanog razvoja događaja za koji se zbog njegove prirode opravdano može očekivati da će dovesti do velikog udesa, o tome odmah obavesti teritorijalno

nadležni centar za obaveštavanje i sve nadležne službe za postupanje u vanrednim situacijama, jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi kompleks, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama.

Operater je dužan da:

- 1) za svaki kompleks izradi Obaveštenje i dostavi ga Ministarstvu;
- 2) da izradi Politiku prevencije velikog udesa, dostavi je Ministarstvu i da postupa u skladu sa tom politikom;
- 3) izradi, Sistem upravljanja bezbednošću, dostavi ga Ministarstvu i isti sprovodi;
- 4) za kompleks višeg reda izradi Izveštaj o bezbednosti, dostavi ga Ministarstvu i da aktivnosti na kompleksu obavlja u skladu sa tim izveštajem;
- 5) za kompleks višeg reda izradi interni Plan zaštite od velikog udesa, dostavi ga Ministarstvu i primeni ga u slučaju udesa;
- 6) dostavi Ministarstvu informacije iz člana 8. stav 4. ovog zakona;
- 7) dostavi Ministarstvu informacije neophodne za identifikaciju domino grupa u skladu sa ovim zakonom;
- 8) obezbeđuje informisanje javnosti u skladu sa ovim zakonom;
- 9) za kompleks višeg reda dostavi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, na osnovu propisa kojima se uređuje smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama, saglasnost na Izveštaj o bezbednosti i saglasnost na interni Plan zaštite od velikog udesa izdate od strane Ministarstva, uključujući i informacije potrebne za izradu eksternih Planova zaštite od velikog udesa, u roku od 15 dana od dana pribavljanja saglasnosti u skladu sa ovim zakonom;
- 10) obavesti Ministarstvo o promenama, određenim ovim zakonom;
- 11) pruži svu neophodnu pomoć, kako bi omogućio nadležnim organima obavljanje njihovih dužnosti u skladu sa ovim zakonom i posebnim zakonima, a koja je neophodna za inspekcijski nadzor, kao i za prikupljanje svih neophodnih informacija, u vezi sa vršenjem dužnosti nadležnih organa u skladu sa ovim i posebnim zakonima, a naročito da bi se omogućilo nadležnim organima da: izvrše punu procenu mogućnosti nastanka velikog udesa; odrede obim mogućih povećanja verovatnoće ili pogoršanja efekata velikog udesa; izrade eksterni Plan zaštite od velikog udesa i uzmu u obzir supstance koje zbog svog fizičkog oblika, posebnih uslova ili lokacije mogu zahtevati dodatno razmatranje.

Operater je dužan da ispunjava i druge obaveze propisane ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Obaveštenje

Član 12.

Operater je dužan da za svaki kompleks izradi Obaveštenje koje sadrži sledeće podatke:

- 1) informacije o kompleksu i operateru kompleksa, koje sadrže:
 - (1) naziv i punu adresu kompleksa,
 - (2) ime i/ili poslovno ime operatera, mesto i punu adresu sedišta operatera,
 - (3) ime, prezime i funkciju osobe koja je odgovorna za kompleks;

- 2) opis kompleksa i okoline kompleksa, koji sadrži:
 - (1) aktivnost ili predloženu aktivnost postrojenja ili skladišta,
 - (2) neposrednu okolinu kompleksa i faktore iz okruženja koji bi mogli uzrokovati veliki udes ili pogoršati njegove posledice uključujući, ako su dostupni, podatke o susednim kompleksima, o lokacijama koje nisu obuhvaćene ovim zakonom, područjima i prostornom razvoju, koji bi mogli uzrokovati ili povećati rizik, ili posledice velikog udesa i domino efekata;
- 3) popis opasnih supstanci, koji sadrži:
 - (1) informacije neophodne za identifikaciju opasnih supstanci i kategorija opasnih supstanci koje su prisutne ili mogu biti prisutne na kompleksu,
 - (2) maksimalnu moguću količinu na kompleksu, kao i fizički oblik opasne supstance ili supstanci identifikovanih u skladu sa podtačkom (1) ove tačke.

Operater je dužan da Ministarstvu dostavi Obaveštenje:

- 1) o novom kompleksu, pre podnošenja zahteva za saglasnost, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) pre sprovođenja promena na kompleksu, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) za drugi kompleks, godinu dana od dana primene ovog zakona na taj kompleks.

Ministar bliže propisuje sadržinu, formu i način dostavljanja Obaveštenja iz stava 1. ovog člana.

Politika prevencije velikog udesa

Član 13.

Operater je dužan da izradi dokument Politika prevencije velikog udesa, u pisanoj formi.

Operater je dužan da obezbedi pravilnu primenu Politike prevencije velikog udesa.

Politika prevencije velikog udesa treba da:

- 1) bude kreirana tako da obezbedi visok nivo zaštite zdravlja ljudi i životne sredine;
- 2) bude srazmerna opasnostima od velikog udesa;
- 3) definiše sveukupne ciljeve i principe delovanja operatera i
- 4) definiše ulogu i odgovornost rukovodstva i posvećenost stalnom unapređivanju kontrole opasnosti od velikog udesa i obezbeđivanju visokog nivoa zaštite.

Operater je dužan da Ministarstvu dostavi Politiku prevencije velikog udesa:

- 1) za novi kompleks, uz zahtev za saglasnost, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) pre sprovođenja promena na kompleksu, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) za drugi kompleks, godinu dana od dana primene ovog zakona na taj kompleks.

Operater je dužan da Politiku prevencije velikog udesa sprovodi putem Sistema upravljanja bezbednošću i odgovarajućih sredstava i struktura, srazmerno opasnostima od velikog udesa i složenosti organizacije operatera ili delatnosti kompleksa.

Operater je dužan da Politiku prevencije velikog udesa preispita i po potrebi ažurira, u skladu sa ovim zakonom.

Sistem upravljanja bezbednošću

Član 14.

Operater je dužan da izradi i sprovodi Sistem upravljanja bezbednošću.

Sistem upravljanja bezbednošću operater dostavlja Ministarstvu sa Politikom prevencije velikog udesa za komplekse nižeg reda i sa Izveštajem o bezbednosti za komplekse višeg reda.

Sistem upravljanja bezbednošću obuhvata i deo opšteg sistema upravljanja, što uključuje organizacionu strukturu, odgovornosti, praksu, procedure, procese i resurse za određivanje i sprovođenje Politike prevencije velikog udesa.

Operater je dužan da, pored redovnog perioda preispitivanja koji je usvojio, preispita i po potrebi ažurira Sistem upravljanja bezbednošću, prilikom svakog preispitivanja Politike prevencije velikog udesa.

Ministar bliže propisuje elemente i zahteve Sistema upravljanja bezbednošću.

Izveštaj o bezbednosti

Član 15.

Operater je dužan da za kompleks višeg reda izradi Izveštaj o bezbednosti kako bi:

1) dokazao da se Politika prevencije velikog udesa i Sistem upravljanja bezbednošću kojim se ona primenjuje, sprovode u skladu sa zahtevima utvrđenim u čl. 13. i 14. ovog zakona;

2) dokazao da je identifikovao opasnosti od velikog udesa i moguće scenarije velikog udesa, da su preduzete neophodne mere za prevenciju takvih udesa i ograničavanje njihovih posledica po zdravlje ljudi i životnu sredinu i da je rizik od velikog udesa prihvatljiv;

3) dokazao da se vodilo računa o odgovarajućoj bezbednosti i pouzdanosti pri projektovanju, izgradnji, radu i održavanju svakog postrojenja, skladišta, opreme i infrastrukture povezane sa radom kompleksa, a koji su vezani za opasnosti od velikog udesa unutar kompleksa;

4) dokazao da je izrađen interni Plan zaštite od velikog udesa, u skladu sa čl. 16. i 17. ovog zakona, uključujući i dostavljanje informacija da bi se omogućila izrada eksternog Plana zaštite od velikog udesa;

5) pružio dovoljno informacija, kako bi nadležni organ mogao da donese odluku o lokaciji novih aktivnosti, ili razvoju prostora u blizini postojećih kompleksa.

Izveštaj o bezbednosti sadrži Politiku prevencije velikog udesa i Sistem upravljanja bezbednošću.

Izveštaj o bezbednosti sadrži i listu pravnih lica ili preduzetnika (organizacija) koji su bili uključeni u njegovo izradu.

Operater kompleksa višeg reda je dužan da Ministarstvu dostavi Izveštaj o bezbednosti:

- 1) za novi kompleks, uz zahtev za saglasnost, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) pre sprovođenja promena na kompleksu, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) za drugi kompleks, godinu dana od dana primene ovog zakona na taj kompleks.

Ministar bliže propisuje sadržinu i metodologiju izrade Izveštaja o bezbednosti.

Plan zaštite od velikog udesa

Član 16.

Plan zaštite od velikog udesa izrađuje se u cilju:

- 1) ograničavanja i kontrole incidenata radi smanjivanja posledica i ograničavanja štete po zdravlje ljudi, životnu sredinu i imovinu;
- 2) primene neophodnih mera radi zaštite zdravlja ljudi i životne sredine od posledica velikog udesa;
- 3) prenošenja neophodnih informacija javnosti i nadležnim službama ili organima područja u kom se kompleks nalazi;
- 4) obezbeđivanja povraćaja u pređašnje stanje i čišćenja životne sredine nakon velikog udesa.

Plan zaštite od velikog udesa se izrađuje kao interni Plan zaštite od velikog udesa i kao eksterni Plan zaštite od velikog udesa.

Eksterni plan zaštite od velikog udesa, sa merama koje je potrebno preduzeti van kompleksa, izrađuju nadležni organi jedinica lokalne samouprave za sprovođenje propisa kojima se uređuje smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama.

Izrada i primena internog Plana zaštite od velikog udesa

Član 17.

Operater je dužan da za kompleks višeg reda izradi interni Plan zaštite od velikog udesa sa merama koje je potrebno preduzeti unutar kompleksa.

Operater kompleksa višeg reda je dužan da prilikom izrade internog Plana zaštite od velikog udesa konsultuje zaposlene na kompleksu, uključujući i odgovarajuće zaposlene podizvođače angažovane na duži rok.

Operater kompleksa višeg reda je dužan da prilikom izrade internog Plana zaštite od velikog udesa konsultuje i nadležne:

- 1) službe za zaštitu i spasavanje (vatrogasno-spasilačke jedinice);
- 2) službe za zdravstvenu zaštitu, za oblast u kojoj se nalazi kompleks;
- 3) zavode za javno zdravlje;
- 4) organe jedinice lokalne samouprave na čijoj se administrativnoj teritoriji nalazi kompleks.

Operater kompleksa višeg reda je dužan da bez odlaganja primeni interni Plan zaštite od velikog udesa, kada:

- 1) dođe do velikog udesa, ili
- 2) dođe do nekontrolisanog događaja za koji se zbog njegove prirode opravdano može očekivati da će dovesti do velikog udesa.

Operater kompleksa višeg reda je dužan da Ministarstvu dostavi interni Plan zaštite od velikog udesa:

- 1) za novi kompleks, uz zahtev za saglasnost, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) pre sprovođenja promena na kompleksu, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) za drugi kompleks, godinu dana od dana primene ovog zakona na taj kompleks.

Ministar bliže propisuje sadržinu i metodologiju izrade internog Plana zaštite od velikog udesa.

IV. RAD KOMPLEKSA

Uslov za rad kompleksa

Član 18.

Kompleks može da radi:

- 1) na osnovu pravosnažnog rešenja o saglasnosti iz člana 24. ovog zakona, ili
- 2) na osnovu pravosnažnog rešenja o izmeni rešenja o saglasnosti iz člana 27. ovog zakona, ako je operater preispitao i ažurirao dokumenta, u skladu sa čl. 25. i 26. ovog zakona, a nije sprovodio promene iz člana 28. stav 1. ovog zakona.

Operater može da izvrši promene iz člana 28. stav 1. ovog zakona, samo ako je, usled planiranih promena, preispitao i ažurirao dokumenta iz člana 19. ovog zakona i na njih pribavio pravosnažno rešenje o izmeni rešenja o saglasnosti iz člana 27. stav 1. tačka 2) ovog zakona.

Ako Ministarstvo rešenjem odbaci zahtev operatera za izdavanje saglasnosti, ili odbaci zahtev operatera za izdavanje rešenja o izmeni rešenja o saglasnosti iz člana 27. stav 1. tačka 1) ovog zakona, ili donese rešenje o prestanku važenja saglasnosti, u skladu sa ovim zakonom, operater je dužan da obustavi rad kompleksa, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema tog rešenja, izuzev u slučaju potpunog prestanka rada kompleksa i demontaže kompleksa, u skladu sa članom 31. ovog zakona.

U slučaju obustave rada iz stava 3. ovog člana operater je dužan da bezbedno ukloni opasne supstance sa lokacije kompleksa, u roku od 60 dana od dana prijema tog rešenja, izuzev u slučaju potpunog prestanka rada kompleksa i demontaže kompleksa, u skladu sa članom 31. ovog zakona.

Ako Ministarstvo rešenjem zabrani rad kompleksa ili dela kompleksa, u skladu sa članom 32. ovog zakona, operater mora da obustavi rad kompleksa ili onog dela kompleksa kome je zabranjen rad, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema tog rešenja.

U slučaju obustave rada iz stava 5. ovog člana operater je dužan da bezbedno ukloni opasne supstance sa lokacije kompleksa ili onog dela kompleksa kom je zabranjen rad, u roku od 60 dana od dana prijema tog rešenja.

Obustava rada kompleksa traje do donošenja pravosnažnog rešenja o saglasnosti iz člana 24. ovog zakona, izuzev u slučaju potpunog prestanka rada kompleksa i demontaže kompleksa, u skladu sa članom 31. ovog zakona.

Kontrolu kompleksa sprovodi Ministarstvo u toku postupka izdavanja saglasnosti po zahtevima operatera i u toku inspekcijskih nadzora.

Zahtev za izdavanje saglasnosti

Član 19.

Operater podnosi Ministarstvu zahtev za izdavanje saglasnosti, kao i:

- 1) Politiku prevencije velikog udesa iz člana 13. ovog zakona i Sistem upravljanja bezbednošću iz člana 14. ovog zakona, za kompleks nižeg reda, ili
- 2) Izveštaj o bezbednosti iz člana 15. ovog zakona i interni Plan zaštite od velikog udesa iz člana 17. ovog zakona, za kompleks višeg reda.

Operater kompleksa nižeg reda, pored dokumenta iz stava 1. tačka 1) ovog člana, dostavlja i dokaze o primeni Politike prevencije velikog udesa i Sistema upravljanja bezbednošću. Dokazima, u smislu primene ovog stava, smatraju se zapisi procedura Sistema upravljanja bezbednošću, iz člana 14. ovog zakona.

Operater uz zahtev iz stava 1. ovog člana dostavlja i dokaz o uplaćenju republičkoj administrativnoj taksi.

Dokumenta iz stava 1. ovog člana operater dostavlja u tri primerka u štampanoj formi i u jednom primerku u elektronskoj formi, osim Sistema upravljanja bezbednošću, koji se dostavlja samo u elektronskoj formi.

Tehnička komisija

Član 20.

Za ocenu zahteva iz člana 19. ovog zakona Ministarstvo obrazuje Tehničku komisiju, u roku od dvadeset dana od dana prijema urednog zahteva.

Predsednik Tehničke komisije se bira iz reda zaposlenih ili postavljenih lica u Ministarstvu.

Članovi Tehničke komisije mogu biti lica sa visokom stručnom spremom odgovarajuće struke, odnosno smeru i stručnog iskustva, iz reda:

- 1) zaposlenih ili postavljenih lica u Ministarstvu;
- 2) zaposlenih ili postavljenih lica u drugim državnim organima i organizacijama;
- 3) nezavisnih stručnjaka.

Članovi Tehničke komisije ne mogu biti lica koja su:

- 1) učestvovala u izradi Politike prevencije velikog udesa iz člana 13. ovog zakona i Sistema upravljanja bezbednošću iz člana 14. ovog zakona, za kompleks nižeg reda, ili Izveštaja o bezbednosti iz člana 15. ovog zakona i internog Plana zaštite od velikog udesa iz člana 17. ovog zakona, za kompleks višeg reda;
- 2) osnivač pravnog lica ili preduzetnik koji je izradio dokumenta iz tačke 1) ovog stava ili zaposleni kod tih lica;
- 3) operater ili zaposleni kod operatera;
- 4) bračni drugovi, krvni srodnici do četvrtog stepena srodstva i srodnici po tazbini do drugog stepena srodstva lica iz tač. 1)-3) ovog stava.

Ministar bliže propisuje rad Tehničke komisije i način izbora njenih članova.

Pravo na naknadu za rad u Tehničkoj komisiji imaju članovi Tehničke komisije iz reda nezavisnih stručnjaka.

Sredstva za finansiranje rada Tehničke komisije obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Razmatranje zahteva

Član 21.

Ministarstvo u roku od sedam dana od dana obrazovanja Tehničke komisije, zahtev za izdavanje saglasnosti, zajedno sa dokumentacijom, uključujući i poslednje dostavljeno Obaveštenje operatera za odnosni kompleks, dostavlja na mišljenje Tehničkoj komisiji.

Ministarstvo po službenoj dužnosti, za kompleks za koji je dostavljen zahtev iz člana 19. ovog zakona, pribavlja podatke i dokumentaciju od značaja za primenu ovog zakona od drugih nadležnih organa o ispunjenosti uslova i mera iz propisa koji uređuju upravljanje hemikalijama i biocidnim proizvodima, opremu pod pritiskom, sredstva za ishranu bilja, bezbednost i zdravlje na radu i drugih, gde je primenljivo.

Ministarstvo pribavlja od nadležnog organa za zaštitu od požara i eksplozija zapisnik o inspekcijskom nadzoru nadležnog inspektora iz oblasti zaštite od požara i eksplozija i druge podatke od značaja za primenu ovog zakona.

Ministarstvo dostavlja zahtev iz stava 2. ovog člana organima iz tog stava, u roku od 20 dana od dana prijema urednog zahteva za izdavanje saglasnosti iz člana 19. ovog zakona.

Nadležni organi iz stava 2. ovog člana dužni su da dostave podatke i dokumentaciju od značaja za primenu ovog zakona u roku od 30 dana od dana prijema zahteva Ministarstva.

Izmene i dopune dostavljenih dokumenata

Član 22.

Na predlog Tehničke komisije, Ministarstvo može zahtevati od operatera da u određenom roku izvrši izmene i dopune dostavljenih dokumenata.

Na zahtev operatera, Ministarstvo može odobriti dodatni rok za izmene i dopune dostavljenih dokumenata, najviše dva puta, po zahtevu iz stava 1. ovog člana.

Po prijemu izmenjenih i dopunjenih dokumenata operatera, Ministarstvo ista ponovo dostavlja Tehničkoj komisiji na mišljenje, u roku od sedam dana od dana prijema istih.

Ministarstvo od operatera može zahtevati izmene i dopune dokumenata shodno stavu 1. ovog člana najviše dva puta.

Odbacivanje zahteva operatera

Član 23.

Ministarstvo rešenjem odbacuje zahtev za izdavanje saglasnosti operatera ako:

- 1) Tehnička komisija utvrdi da je rizik od velikog udesa na kompleksu operatera neprihvatljiv, ili
- 2) Tehnička komisija utvrdi značajne nedostatke u merama prevencije velikog udesa i ograničavanja posledica tog udesa po ljude ili okolinu, ili
- 3) operater ne postupi po zahtevima za izmene i dopune dokumenata iz člana 22. ovog zakona.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Po žalbi na prvostepeno rešenje odlučuje Vlada.

Saglasnost

Član 24.

Ministarstvo rešenjem izdaje saglasnost na dostavljena dokumenta iz člana 19. ovog zakona, na osnovu pozitivnog mišljenja Tehničke komisije iz člana 20. ovog zakona.

Saglasnost se izdaje na:

- 1) Politiku prevencije velikog udesa i Sistem upravljanja bezbednošću, za kompleks nižeg reda;
- 2) Izveštaj o bezbednosti i interni Plan zaštite od velikog udesa, za kompleks višeg reda.

Ministarstvo saglasnošću potvrđuje da su dostavljena dokumenta izrađena u skladu sa ovim zakonom i da je operater u stanju da obezbedi njihovo sprovođenje.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Po žalbi na prvostepeno rešenje odlučuje Vlada.

Preispitivanje i ažuriranje Politike prevencije velikog udesa i Izveštaja o bezbednosti

Član 25.

Operater je dužan da nakon pribavljanja saglasnosti preispita:

1) za kompleks višeg reda Izveštaj o bezbednosti, uključujući i Politiku prevencije velikog udesa i Sistem upravljanja bezbednošću, koji su sastavni deo Izveštaja o bezbednosti;

2) za kompleks nižeg reda Politiku prevencije velikog udesa i Sistem upravljanja bezbednošću;

i, ako je potrebno, navedena dokumenta ažurira:

- (1) najmanje svake pete godine,
- (2) ako ima nameru da promeni, ime i/ili poslovno ime i punu adresu kompleksa,
- (3) ako se u kompleksu desio veliki udes, u roku od šest meseci od dana njegovog nastanka, ili
- (4) u bilo kom trenutku, samoinicijativno ili na zahtev Ministarstva, kada je to opravdano zbog novih činjenica ili novih tehnoloških saznanja u oblasti bezbednosti, uključujući saznanja koja su rezultat analize udesa ili, koliko je to moguće, srećom izbegnutih udesa, kao i napretka saznanja u vezi sa procenom opasnosti.

Operater je dužan da nakon pribavljanja saglasnosti preispita:

1) za komplekse višeg reda Izveštaj o bezbednosti, uključujući i Politiku prevencije velikog udesa i Sistem upravljanja bezbednošću, koji su sastavni deo Izveštaja o bezbednosti;

2) za komplekse nižeg reda Politiku prevencije velikog udesa i Sistem upravljanja bezbednošću;

i navedena dokumenta ažurira pre sprovođenja promena na kompleksu iz člana 28. stav 1. ovog zakona.

Operater je dužan da uz zahtev za izmenu saglasnosti, u skladu sa članom 27. ovog zakona, Ministarstvu dostavi ažurirana dokumenta iz st. 1. i 2. ovog člana.

Kada su dokumenta iz stava 1. ovog člana preispitana u skladu sa ovim članom, ali nisu ažurirana, operater je dužan da o tome bez odlaganja obavesti Ministarstvo u pisanoj formi.

Preispitivanje, testiranje i ažuriranje internog Plana zaštite od velikog udesa

Član 26.

Operater kompleksa višeg reda dužan je da nakon pribavljanja saglasnosti, u vremenskim intervalima koji nisu duži od tri godine, preispita i testira interni Plan zaštite od velikog udesa, a gde je potrebno, isti ažurira i dostavi Ministarstvu, uz zahtev za izmenu saglasnosti, u skladu sa članom 27. ovog zakona.

Operater je dužan da ažurira interni Plan zaštite od velikog udesa i dostavi Ministarstvu, uz zahtev za izmenu saglasnosti, u skladu sa članom 27. ovog zakona, svaki put kada ažurira Izveštaj o bezbednosti.

Operater kompleksa višeg reda je dužan da prilikom preispitivanja internog Plana zaštite od velikog udesa uzme u obzir:

- 1) svaku promenu na kompleksu ili promenu u okviru nadležnih službi iz člana 17. stav 3. ovog zakona;
- 2) sva relevantna nova tehnička saznanja;
- 3) sva relevantna nova saznanja koja se odnose na odgovor na veliki udes.

Kada je interni Plan zaštite od velikog udesa preispitan u skladu sa ovim članom, ali nije ažuriran, operater je dužan da o tome bez odlaganja obavesti Ministarstvo u pisanoj formi.

Izmena saglasnosti

Član 27.

Operater je dužan da podnese zahtev za izmenu saglasnosti ako:

- 1) ažurira dokumenta, u skladu sa čl. 25. i 26. ovog zakona;
- 2) ima nameru da izvrši promenu na kompleksu, u skladu sa članom 28. stav 1. ovog zakona.

Operater uz zahtev za izmenu saglasnosti podnosi i ažurirana dokumenta, u skladu sa članom 19. ovog zakona.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, operater kompleksa višeg reda, uz zahtev za izmenu saglasnosti podnosi samo interni Plan zaštite od velikog udesa, ako isti redovno ažurira u skladu sa članom 26. stav 1. ovog zakona.

Po zahtevu operatera za izmenu saglasnosti, Ministarstvo sprovodi postupak za izdavanje saglasnosti propisan ovim zakonom i izdaje rešenje o izmeni saglasnosti.

Na rešenje iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Po žalbi na prvostepeno rešenje odlučuje Vlada.

Promene na kompleksu

Član 28.

Operater je dužan da unapred dostavi Ministarstvu informacije o promenama koje bi mogle da imaju značajne posledice za opasnost od velikog udesa, ili bi mogle da dovedu do toga da kompleks nižeg reda postane kompleks višeg reda ili obrnuto, i to o:

1) bilo kojoj izmeni informacija u popisu opasnih supstanci iz člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona, uključujući i o:

- (1) značajnom povećanju ili smanjenju količine opasne supstance;
- (2) značajnoj promeni prirode ili fizičkog oblika opasne supstance;

2) značajnoj promeni procesa u kojima se opasna supstanca koristi;

3) svakoj izmeni kompleksa ili postrojenja ili skladišta.

Operater je dužan da unapred dostavi Ministarstvu informacije i o:

1) trajnom prestanku rada kompleksa ili demontaži kompleksa, ili

2) svakoj izmeni informacija iz člana 12. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Informacije iz st. 1. i 2. ovog člana operater dostavlja u formi Obaveštenja iz člana 12. ovog zakona.

Ako operater kompleksa ima nameru da smanji kapacitet za proizvodnju, promet i skladištenje opasnih supstanci, ili izmeni popis opasnih supstanci na kompleksu, tako da ne ispunjava uslove za dalju primenu ovog zakona i čime prestaje da bude kompleks, Obaveštenje mora da sadrži i podatke o planiranim merama za bezbednu izmenu rada kompleksa uključujući i rokove za sprovođenje istih.

Nadležna inspekcija, na osnovu Obaveštenja iz stava 4. ovog člana, vrši vanredni inspekcijski nadzor kompleksa, priprema zapisnik o sprovedenim merama i dostavlja ga Ministarstvu.

Ako nadležna inspekcija nakon vanrednog inspekcijskog pregleda iz stava 5. ovog člana, utvrdi da su planirane mere navedene u Obaveštenju sprovedene, Ministarstvo izdaje Rešenje o prestanku važenja saglasnosti.

Na rešenje iz stava 6. ovog člana može se izjaviti žalba.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Po žalbi na prvostepeno rešenje odlučuje Vlada.

Kompleks prestaje da bude kompleks danom pravosnažnosti rešenja iz stava 6. ovog člana.

Davanje u zakup kompleksa ili dela kompleksa

Član 29.

Ako operater kompleksa drugom pravnom licu ili preduzetniku da u zakup kompleks ili deo kompleksa, dužan je da Ministarstvu i nadležnoj inspekciji dostavi Obaveštenje o nastaloj promeni u roku od 15 dana od nastanka te promene.

Drugo pravno lice ili preduzetnik iz stava 1. ovog člana dužno je da u svemu postupa u skladu sa usvojenom Politikom prevencije velikog udesa i Sistemom upravljanja bezbednošću operatera, i da obezbedi primenu svih mera koje je operater predvideo u dokumentima na koje je dobio saglasnost Ministarstva iz člana

24. ovog zakona, na kompleksu ili delu kompleksa koji je to drugo pravno lice ili preduzetnik preuzeo u zakup.

Nadležna inspekcija, na osnovu Obaveštenja iz stava 1. ovog člana, vrši vanredni inspekcijski nadzor kompleksa, priprema zapisnik o stanju na kompleksu i dostavlja ga Ministarstvu u roku od 20 dana od dana prijema tog Obaveštenja.

Ako nadležna inspekcija, u zapisniku iz stava 3. ovog člana, utvrdi da drugo pravno lice ili preduzetnik ne postupa u skladu sa stavom 2. ovog člana, Ministarstvo izdaje rešenje o prestanku važenja saglasnosti.

Na rešenje iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Po žalbi na prvostepeno rešenje odlučuje Vlada.

Stečaj operatera kompleksa

Član 30.

U slučaju kada je nad operaterom kompleksa pokrenut stečajni postupak sva prava i obaveze operatera kompleksa prelaze na stečajnog upravnika.

Stečajni upravnik je dužan da u roku od 15 dana od preuzimanja dužnosti stečajnog upravnika kod operatera, za svaki kompleks u vlasništvu operatera, dostavi Ministarstvu i nadležnoj inspekciji Obaveštenje o nastaloj promeni.

U toku stečajnog postupka, stečajni upravnik dužan je da u potpunosti postupa u skladu sa Politikom prevencije velikog udesa i Sistemom upravljanja bezbednošću operatera i da obezbedi primenu svih mera koje je operater predvideo u dokumentima na koje je dobio saglasnost Ministarstva iz člana 24. ovog zakona.

Nadležna inspekcija, na osnovu Obaveštenja iz stava 2. ovog člana, vrši vanredni inspekcijski nadzor kompleksa, sačinjava zapisnik o stanju na kompleksu i dostavlja ga Ministarstvu u roku od 20 dana od dana prijema tog Obaveštenja.

Ako nadležna inspekcija, u zapisniku iz stava 4. ovog člana, utvrdi da stečajni upravnik ne postupa u skladu sa stavom 3. ovog člana, Ministarstvo izdaje rešenje o prestanku važenja saglasnosti.

Na rešenje iz stava 5. ovog člana može se izjaviti žalba.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Po žalbi na prvostepeno rešenje odlučuje Vlada.

Trajni prestanak rada kompleksa i demontaža kompleksa

Član 31.

Operater je dužan da Ministarstvu i nadležnoj inspekciji dostavi Obaveštenje u skladu sa članom 28. stav 2. tačka 1) i stav 3. ovog zakona o nameri da trajno prestane sa radom kompleksa.

Operater je dužan da planira bezbednu demontažu kompleksa, uključujući i bezbedno uklanjanje svih opasnih supstanci sa lokacije kompleksa i da predvidi rok za demontažu kompleksa i uklanjanje opasnih supstanci sa lokacije kompleksa, osim u slučaju kompleksa iz člana 3. stav 2. tač. 1) i 4) ovog zakona kod kojih se trajni prestanak rada uređuje u skladu sa posebnim zakonom.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana mora da sadrži podatke o merama koje operater planira da izvede za bezbednu obustavu rada, demontažu kompleksa i bezbedno uklanjanje svih opasnih supstanci sa lokacije kompleksa.

Nadležna inspekcija na osnovu Obaveštenja iz stava 1. ovog člana vrši vanredni inspeksijski nadzor kompleksa, sačinjava zapisnik o planiranim merama i merama koje su već sprovedene na kompleksu i dostavlja ga Ministarstvu u roku od 30 dana od dana prijema Obaveštenja.

Inspekcija u roku od 15 dana od dana isteka roka koji je operater odredio za demontažu kompleksa i bezbedno uklanjanje opasnih supstanci iz st. 2. i 3. ovog člana, vrši ponovni vanredni nadzor radi praćenja ispunjenja mera koje je operater predvideo i praćenja uklanjanja opasnih supstanci sa lokacije kompleksa.

Ako inspekcija nakon vanrednih inspeksijskih nadzora iz st. 4. i 5. ovog člana utvrdi da su predviđene mere operatera izvedene, da su sve opasne supstance uklonjene sa kompleksa i da je izvršena bezbedna demontaža kompleksa, dostavlja Ministarstvu zapisnik o sprovedenim merama sa potvrdom uklanjanja opasnih supstanci sa lokacije kompleksa, na osnovu koga Ministarstvo izdaje rešenje o prestanku važenja saglasnosti.

Na rešenje iz stava 6. ovog člana može se izjaviti žalba.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Po žalbi na prvostepeno rešenje odlučuje Vlada.

Kompleks prestaje da bude kompleks danom pravosnažnosti rešenja iz stava 6. ovog člana.

Zabrana rada kompleksa ili dela kompleksa

Član 32.

Ministarstvo rešenjem zabranjuje početak rada ili rad, kompleksa ili postrojenja ili skladišta, ili bilo kog dela kompleksa ili postrojenja ili skladišta, ako se tokom kontrole kompleksa utvrde značajni nedostaci u merama koje operater preuzima za prevenciju velikih udesa i ograničavanje njihovih posledica po zdravlje ljudi ili životnu sredinu.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Po žalbi na prvostepeno rešenje odlučuje Vlada.

Domino efekti i domino grupe

Član 33.

Ministarstvo je dužno da identifikuje sve domino grupe kompleksa, tj. komplekse nižeg reda i komplekse višeg reda sa mogućim domino efektima.

Ministarstvo identifikaciju domino grupa vrši na osnovu dokumenata koja je operater dostavio Ministarstvu i informacija dobijenih na osnovu inspeksijskog nadzora kompleksa.

Ministarstvo može tražiti dodatne informacije od operatera, neophodne za primenu ovog člana.

Kada Ministarstvo poseduje dodatne informacije o neposrednoj okolini kompleksa ili o faktorima iz okruženja koji mogu izazvati veliki udes ili pogoršati njegove posledice, u odnosu na one koje je dostavio operater bilo kog kompleksa koji je deo domino grupe, uključujući:

- 1) detalje o susednim kompleksima;
- 2) lokacije sa aktivnostima koje ne spadaju u oblast primene ovog zakona;

ili

3) o područjima i razvojjima prostora koji mogu izazvati ili povećati posledice velikog udesa i domino efekata.

Ministarstvo je dužno da te informacije stavi na raspolaganje svakom operateru kompleksa u toj grupi.

Kada Ministarstvo identifikuje domino grupu, dužno je da dostavi informacije svakom od operatera kompleksa u toj grupi o imenu i/ili poslovnom imenu operatera i punoj adresi svakog od kompleksa u okviru te grupe.

Po prijemu informacija iz stava 5. ovog člana, svaki operater iz domino grupe dužan je da sarađuje sa operaterima svakog kompleksa u okviru domino grupe u:

1) uspostavljanju procedura za međusobnu razmenu informacija kako bi im se omogućilo da uzmu u obzir prirodu i obim opasnosti od velikog udesa u slučaju izrade ili preispitivanja ili ažuriranja:

- (1) za svakog operatera, njegove Politike prevencije velikog udesa i Sistema upravljanja bezbednošću,
- (2) za svakog operatera kompleksa višeg reda, njegovog Izveštaja o bezbednosti i internog Plana zaštite od velikog udesa;

2) informisanju susednih lokacija na koje se ne primenjuju odredbe ovog zakona, o njihovoj blizini domino grupi;

3) pripremi informacija u skladu sa članom 35. ovog zakona;

4) dostavljanju informacija od značaja nadležnom organu za izradu eksternog Plana zaštite od velikog udesa.

V. INFORMISANJE

Registar kompleksa

Član 34.

Ministarstvo vodi Registar kompleksa, na osnovu dokumenata na osnovu kojih su operateri dobili rešenje o saglasnosti ili rešenje o izmeni saglasnosti.

Registar kompleksa je dostupan i u elektronskoj formi, na internet stranici Ministarstva.

Registar kompleksa sadrži informacije o kompleksima, i to:

- 1) naziv operatera, naziv kompleksa i adresu lokacije kompleksa;
- 2) potvrdu da se odredbe ovog zakona primenjuju na kompleks i da je operater dostavio Ministarstvu dokumenta iz čl. 12-15. i člana 17. ovog zakona;
- 3) kratak opis delatnosti kompleksa (pojednostavljeno obrazloženje, o aktivnosti ili aktivnostima koje se obavljaju na kompleksu);
- 4) uobičajeni (trivijalni) naziv, ili hemijski naziv (generičko ime), ili klasifikaciju opasnosti odgovarajućih opasnih supstanci prisutnih na kompleksu, koje bi mogle biti uzrok velikog udesa, sa naznakom njihovih glavnih opasnih karakteristika, jednostavnim izrazima;
- 5) opšte informacije o tome kako će zainteresovana javnost biti upozorena, ako je potrebno, i adekvatne informacije o odgovarajućem ponašanju u slučaju velikog udesa ili upućivanje na to gde su te informacije elektronski dostupne;
- 6) datum poslednje posete lokaciji na osnovu programa redovnih inspeksijskih nadzora, ili upućivanje na to gde su te informacije elektronski dostupne, ili gde se, na zahtev, u skladu sa zakonom kojim se uređuje pristup informacijama od

javnog značaja, mogu naći detaljnije informacije o inspekcijskom nadzoru i planu inspekcije;

7) podatke o tome gde se mogu dobiti detaljnije relevantne informacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje pristup informacijama od javnog značaja.

Pored informacija iz stava 3. ovog člana, za komplekse višeg reda, Registar kompleksa sadrži i sledeće informacije:

1) opšte informacije koje se odnose na prirodu opasnosti od velikog udesa, uključujući njihove moguće posledice po ljudsko zdravlje i životnu sredinu, kratak opis glavnih scenarija velikog udesa i predviđenih mera odgovora na te udesa;

2) potvrdu da je od operatera zahtevano da se konsultuje sa nadležnim službama za zaštitu i spasavanje (vatrogasno-spasilačke jedinice), službama za zdravstvenu zaštitu, zavodima za javno zdravlje i organima jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji kompleks nalazi, radi postupanja u velikom udesu i svođenja njegovih efekata na minimum;

3) odgovarajuće informacije iz eksternog Plana zaštite od velikog udesa, a u vezi sa postupanjem sa bilo kojim efektima velikog udesa izvan kompleksa, uključujući obavezno preporuke o sarađivanju u skladu sa uputstvima ili zahtevima hitnih službi za vreme udesa ili upućivanje na to gde su te informacije elektronski dostupne;

4) informaciju, gde je primenljivo, o tome da li se kompleks nalazi u blizini teritorije druge države, sa mogućnošću nastanka velikog udesa sa prekograničnim efektima prema Konvenciji o prekograničnim efektima industrijskih udesa.

Ministarstvo je dužno da redovno ažurira Registar kompleksa.

Ministar bliže propisuje formu i način vođenja Registra kompleksa.

Dostavljanje informacija iz Registra kompleksa od strane operatera kompleksa višeg reda

Član 35.

Operater kompleksa višeg reda dužan je da informacije o svom kompleksu, iz Registra kompleksa, na svakih pet godina, ili nakon ažuriranja istih, dostavi svim licima koja mogu biti pogođena efektima velikog udesa, u najprikladnijoj formi za ta lica, nezavisno od toga da li ih ta lica zahtevaju.

Operater kompleksa višeg reda dužan je da informacije iz stava 1. ovog člana dostavi i svim objektima i zonama javne namene, uključujući i škole i bolnice, kao i svim susednim kompleksima, ako se radi o kompleksima domino grupe.

Pristup informacijama i ograničavanje pristupa informacijama

Član 36.

Ministarstvo je dužno da obezbedi da na zahtev javnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama od javnog značaja, bude dostupan i Izveštaj o bezbednosti iz člana 15. ovog zakona i popis opasnih supstanci.

Ministarstvo može samostalno ili na zahtev operatera kompleksa odlučiti da se određeni delovi Izveštaja o bezbednosti i popisa opasnih supstanci iz stava 1. ovog člana ne objavljuju iz razloga propisanih zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

Ako odluči da se određeni delovi Izveštaja o bezbednosti i popisa opasnih supstanci iz stava 1. ovog člana ne objavljuju, Ministarstvo zahteva od operatera da

u određenom roku dostavi izmenjen Izveštaj o bezbednosti ili popis opasnih supstanci bez određenih delova.

Izmenjeni Izveštaj o bezbednosti iz stava 3. ovog člana treba da bude u obliku sažetka bez tehničkih podataka, koji uključuje najmanje opšte informacije o opasnostima od velikog udesa i o mogućim efektima po zdravlje ljudi i životnu sredinu u slučaju velikog udesa.

Prekogranične posledice

Član 37.

Ministarstvo utvrđuje i vodi evidenciju o kompleksima višeg reda čije aktivnosti mogu izazvati veliki udes sa prekograničnim efektima.

Ministarstvo o kompleksima iz stava 1. ovog člana obaveštava i stupa u konsultacije sa nadležnim organom susedne države, koja bi mogla biti pogođena efektima velikog udesa u skladu sa odredbama Konvencije o prekograničnim efektima industrijskih udesa.

Obaveštenje iz stava 2. ovog člana sadrži informacije koje susedna država može uzeti u obzir prilikom pripremanja eksternih planova zaštite od velikog udesa, prostornog planiranja i informisanja javnosti.

Kada ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove, na osnovu propisa kojima se uređuje smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama, za kompleks višeg reda koji se nalazi blizu teritorije susedne države izuzme od obaveze izrade eksternog Plana zaštite od velikog udesa nadležni organ za donošenje tog plana, Ministarstvo o tome, uz obrazloženje, obaveštava nadležni organ te susedne države.

Informacije dobijene od nadležnog organa susedne države, o kompleksu višeg reda čije aktivnosti mogu prouzrokovati veliki udes sa efektima na teritoriji Republike Srbije, Ministarstvo dostavlja organima nadležnim za uređenje prostora u skladu sa članom 10. st. 3. i 4. ovog zakona i organima nadležnim za izradu eksternih Planova zaštite od velikog udesa, u skladu sa članom 16. stav 3. ovog zakona i propisima kojima se uređuje smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama.

Odredbe stava 2. ovog člana se ne primenjuju kada se za kompleks iz stava 1. ovog člana sprovodi postupak procene uticaja projekta na životnu sredinu u skladu sa propisima kojima se uređuje procena uticaja projekata na životnu sredinu, kada ta procena uticaja uključuje prekogranične efekte velikih udesa i kada je analiza mogućih efekata velikih udesa izvršena u skladu sa ovim zakonom.

Ministar propisuje sadržinu i formu obaveštenja i konsultacije iz stava 2. ovog člana.

VI. AKTIVNOSTI KOJE TREBA PREDUZETI NAKON VELIKOG UDESA

Obaveze operatera kompleksa nakon velikog udesa

Član 38.

Operater kompleksa dužan je da nakon velikog udesa koji se dogodio na njegovom kompleksu, a koji ispunjava kriterijume u skladu sa propisom kojim se uređuju kriterijumi za obaveštavanje o velikom udesu, koristeći najprikladnija sredstva, Ministarstvu:

- 1) dostavi informaciju o velikom udesu;
- 2) dostavi informacije i podatke, čim one postanu dostupne:

- (1) o okolnostima velikog udesa;
 - (2) o uključenim opasnim supstancama;
 - (3) za procenu efekata udesa po zdravlje ljudi, životnu sredinu i imovinu; i
 - (4) o preduzetim hitnim merama;
- 3) dostavi informacije o predviđenim merama za:
- (1) ublažavanje srednjoročnih i dugoročnih posledica udesa; i
 - (2) prevenciju ponovnog nastanka takvog velikog udesa;
- 4) ažurira dostavljene informacije iz tač. 2) i 3) ovog stava, ako se na osnovu istrage koju izvrši operater utvrde dodatne činjenice zbog kojih se te informacije ili izvedeni zaključci menjaju.

Za postupanje po stavu 1. ovog člana, operater može da koristi i elektronsku poštu.

Operater je dužan da postupi u slučaju iz stava 1. ovog člana čim je to izvodljivo, a najkasnije u roku od 24 sata od trenutka dešavanja velikog udesa, osim za slučaj iz tačke 4) stav 1. ovog člana, po kojoj operater mora da postupi u roku od 30 dana od okončanja istrage.

Ministar bliže propisuje kriterijume za obaveštavanje o velikom udesu iz stava 1. ovog člana.

Obaveze nadležnih organa nakon velikog udesa

Član 39.

Nakon velikog udesa, neophodno je da se:

- 1) obezbedi da se preduzmu sve potrebne hitne, srednjoročne i dugoročne mere, u svrhu ograničavanja i otklanjanja posledica velikog udesa;
- 2) prikupljaju, putem inspekcijskog nadzora, istrage ili drugim odgovarajućim sredstvima, informacije koje su potrebne za potpunu analizu tehničkih, organizacionih i upravljačkih aspekata velikog udesa;
- 3) preduzimaju odgovarajuće aktivnosti da bi se obezbedilo da operater preduzme sve neophodne mere remedijacije;
- 4) daju preporuke o budućim preventivnim merama.

Vlada obrazuje radnu grupu za sprovođenje obaveza iz stava 1. ovog člana, čiji sastav se uređuje shodno vrsti efekata velikog udesa i obimu njegovih posledica po ljude i životnu sredinu.

Izveštavanje Evropske komisije

Član 40.

Ministarstvo izveštava Evropsku komisiju kada je na teritoriji Republike Srbije nastao veliki udes koji ispunjava kriterijume u skladu sa propisom kojim se uređuju kriterijumi za obaveštavanje o velikom udesu iz člana 38. stav 4. ovog zakona.

Ministarstvo je dužno da, čim je to izvodljivo, a najkasnije u roku od godinu dana od dana velikog udesa, dostavi Evropskoj komisiji:

- 1) naziv i adresu organa nadležnog za dostavljanje izveštaja;
- 2) dan, vreme i mesto udesa, uključujući puno ime operatera i adresu kompleksa u kojem se dogodio udes;

3) kratak opis okolnosti udesa, uključujući opasne supstance koje su bile uključene i neposredne posledice po zdravlje ljudi i životnu sredinu;

4) kratak opis hitnih mera koje su preduzete i neposrednih mera predostrožnosti koje su potrebne da bi se sprečilo ponavljanje udesa;

5) rezultate analize udesa i date preporuke.

Ministarstvo može da odloži dostavljanje informacija iz stava 2. tačka 5) ovog člana ako je to potrebno da se omogući da se završi sudski postupak na koji bi izdavanje tih informacija moglo uticati.

U slučaju kada Ministarstvo u vezi sa informacijama iz stava 2. tačka 5) ovog člana može da obezbedi samo preliminarne informacije, dužno je da obezbedi Evropskoj komisiji ažuriranu informaciju, kada rezultati dalje analize i preporuke budu dostupni.

Ministarstvo, pored informacija iz stava 2. ovog člana, Evropskoj komisiji dostavlja i nazive i adrese svih nadležnih organa i drugih tela koji bi mogli da imaju relevantne informacije o velikom udesu i koji mogu da posavetuju nadležne organe drugih država članica, koji moraju da intervenišu u slučaju takvog ili sličnog velikog udesa.

Informacije iz stava 2. ovog člana Ministarstvo dostavlja koristeći bazu podataka koju uspostavlja Evropska komisija.

Razmena informacija

Član 41.

Ministarstvo i Evropska komisija razmenjuju informacije o stečenom iskustvu na polju prevencije velikih udesa i ograničavanja njihovih posledica. Ove informacije naročito se odnose na funkcionisanje mera predviđenih ovim zakonom.

Ministarstvo svake četvrte godine dostavlja Evropskoj komisiji izveštaj o sprovođenju ovog zakona.

Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji sledeće informacije:

- 1) ime i/ili poslovno ime operatera i punu adresu svakog kompleksa;
- 2) delatnost ili delatnosti kompleksa.

VII. NADZOR

Inspekcijski nadzor

Član 42.

Inspekcijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Inspekcijski nadzor vrši se preko inspektora za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: inspektor) u okviru delokruga utvrđenog ovim zakonom.

Na pitanja inspekcijskog nadzora koja nisu uređena ovim zakonom primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Sistem nadzora

Član 43.

Nadzor mora da bude srazmeran karakteristikama kompleksa nad kojim se vrši nadzor nezavisno od toga da li je operater dostavio Ministarstvu dokumenta iz čl. 12-15. i člana 17. ovog zakona.

Trajanje i aktivnosti nadzora moraju biti adekvatno planirani kako bi se proverili svi sistemi koji su primenjeni na kompleksu, bez obzira da li se radi o sistemima tehničke, organizacione ili upravljačke prirode, a da bi se obezbedilo:

- 1) da operater može da dokaže da je preduzeo odgovarajuće mere prevencije velikog udesa, shodno svim aktivnostima na kompleksu;
- 2) da operater može da dokaže da je obezbedio odgovarajuća sredstva za ograničavanje posledica velikog udesa, kako na kompleksu, tako i van njega;
- 3) da podaci i informacije prikazani u dostavljenim dokumentima iz čl. 12-15. i člana 17. ovog zakona, adekvatno prikazuju uslove na kompleksu;
- 4) da je operater obezbedio informisanje javnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Planiranje inspeksijskog nadzora

Član 44.

Inspekcija za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: inspekcija) izrađuje plan inspeksijskog nadzora, koji mora da obuhvati sve komplekse u onoj geografskoj oblasti na koju se inspeksijski plan odnosi, redovno ga pregleda i, ako je potrebno, ažurira.

Plan inspeksijskog nadzora obavezno obuhvata:

- 1) generalnu procenu relevantnih bezbednosnih pitanja;
- 2) geografsku oblast koju inspeksijski plan obuhvata;
- 3) listu kompleksa obuhvaćenih tim planom;
- 4) listu domino grupa kompleksa;
- 5) listu kompleksa kod kojih određeni spoljni rizici ili izvori opasnosti mogu povećati rizike ili posledice velikog udesa;
- 6) postupke za redovan inspeksijski nadzor i program redovnog inspeksijskog nadzora, u skladu sa članom 45. ovog zakona;
- 7) postupke za vanredne inspeksijske nadzore, u skladu sa članom 46. ovog zakona;
- 8) odredbe za saradnju sa drugim nadležnim inspekcijama.

Inspeksijski nadzor se može vršiti i kao zajednički inspeksijski nadzor, sa inspekcijama drugih nadležnih organa, na istom kompleksu, gde je to moguće.

Inspektor je dužan da operateru dostavi zapisnik o redovnom, ili vanrednom ili kontrolnom inspeksijskom nadzoru, sa zaključcima tog nadzora, u skladu sa odredbama ovog zakona, u formi propisanoj zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, u roku od 15 dana od dana obavljanja nadzora.

Ako je potrebno, u roku ne dužem od 60 dana od dana dostavljanja zapisnika, inspektor rešenjem nalaže aktivnosti i mere koje operater mora da preduzme, u skladu sa odredbama ovog zakona i propisuje rok za postupanje operatera po tom rešenju.

Program redovnog inspeksijskog nadzora

Član 45.

Inspekcija izrađuje programe redovnog inspeksijskog nadzora, na osnovu planova inspeksijskog nadzora iz člana 44. stav 1. ovog zakona, za sve komplekse.

Program redovnog inspekcijskog nadzora sadrži učestalost terenskog inspekcijskog nadzora za različite vrste kompleksa.

Period između dva terenska inspekcijska nadzora ne sme biti duži od jedne godine za komplekse višeg reda i tri godine za komplekse nižeg reda, osim u slučaju kada je inspekcija izradila program redovnog inspekcijskog nadzora na osnovu sistemske procene opasnosti od velikog udesa na kompleksu.

Sistemska procena opasnosti od velikog udesa na kompleksu se utvrđuje na osnovu sledećih kriterijuma:

- 1) mogućeg uticaja kompleksa na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 2) dokaza o usklađenosti sa zahtevima ovog zakona; i
- 3) zapisnika o inspekcijskom nadzoru nadležnog inspektora iz oblasti: upravljanja hemikalijama i biocidnim proizvodima, zaštite od požara i eksplozija, opreme pod pritiskom, sredstava za ishranu bilja, bezbednosti i zdravlja na radu, kao i iz drugih oblasti od značaja za primenu ovog zakona, gde je primenljivo.

Vanredni i kontrolni inspekcijski nadzor

Član 46.

Vanredni inspekcijski nadzor se sprovodi u najkraćem mogućem roku, u svrhu istraživanja:

- 1) navoda predstavki koje ispunjavaju uslove za pokretanje postupka po službenoj dužnosti, ili
- 2) ozbiljnih udesa i srećom izbegnutih udesa, koji povećavaju rizik od nastanka velikog udesa ili čiji dalji razvoj može da dovede do velikog udesa, ili
- 3) neusklađenosti sa odredbama ovog zakona.

Kontrolni inspekcijski nadzor se sprovodi ako se na kompleksu u toku redovnog ili vanrednog inspekcijskog nadzora utvrde neusaglašenosti sa ovim zakonom, u roku ne dužem od šest meseci od dana redovnog ili vanrednog inspekcijskog nadzora.

Prava i dužnosti inspektora

Član 47.

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da utvrđuje, shodno ovom zakonu:

- 1) da li je operater dostavio Ministarstvu informacije iz člana 8. stav 4. ovog zakona;
- 2) da li je za kompleks višeg reda, operater dostavio nadležnom organu jedinice lokalne samouprave informacije potrebne za izradu eksternih planova zaštite od velikog udesa u skladu sa članom 11. stav 6. tačka 9);
- 3) da li operater postupa u skladu sa članom 11. stav 6. tačka 11) ovog zakona;
- 4) da li je operater izradio i dostavio Ministarstvu Obaveštenje, u skladu sa članom 12. ovog zakona;
- 5) da li su ispunjeni uslovi za rad kompleksa u skladu sa članom 18. ovog zakona;

6) da li su dokumenta za koja je operater ishodovao Rešenje o saglasnosti ili Rešenje o izmeni saglasnosti, za kompleks, u skladu sa činjenicama na kompleksu operatera i u okolini kompleksa;

7) da li operater na svom kompleksu postupa u svemu shodno dokumentima na koja je ishodovao Rešenje o saglasnosti ili Rešenje o izmeni saglasnosti;

8) da li je operater na svom kompleksu preduzeo sve mere neophodne za prevenciju velikog udesa i ograničavanje njegovih posledica po zdravlje ljudi i životnu sredinu u skladu sa ovim zakonom;

9) da li operater postupa u skladu sa članom 25. stav 4. ovog zakona;

10) da li operater postupa u skladu sa članom 26. stav 4. ovog zakona;

11) da li operater postupa u skladu sa članom 28. stav 2. ovog zakona;

12) da li operater kompleksa postupa u skladu sa članom 28. stav 4. ovog zakona, u slučaju da ima nameru da smanji kapacitet za proizvodnju, promet i skladištenje opasnih supstanci, ili izmeni popis opasnih supstanci na kompleksu tako, da ne ispunjava uslove za dalju primenu ovog zakona;

13) da li, u slučaju davanja u zakup kompleksa ili dela kompleksa drugom pravnom licu, operater i to drugo pravno lice, postupaju u skladu sa odredbama člana 29. ovog zakona;

14) da li u slučaju stečaja operatera kompleksa, stečajni upravnik postupa u skladu sa odredbama člana 30. ovog zakona;

15) da li u slučaju potpunog prestanka rada kompleksa i demontaže kompleksa, operater postupa shodno odredbama člana 31. ovog zakona;

16) da li operater postupa u skladu sa rešenjem Ministarstva iz člana 32. ovog zakona;

17) da li je operater dostavio Ministarstvu informacije iz člana 33. stav 3. ovog zakona;

18) da li operater kompleksa koji je deo domino grupe, postupa u skladu sa članom 33. stav 7. ovog zakona;

19) da li operater kompleksa višeg reda postupa u skladu sa članom 35. ovog zakona;

20) da li je operater kompleksa višeg reda Ministarstvu dostavio izmenjen Izveštaj o bezbednosti ili popis opasnih supstanci, u skladu sa članom 36. st. 3. i 4. ovog zakona;

21) da li je, nakon velikog udesa, operater kompleksa postupio u skladu sa članom 38. ovog zakona;

22) da li operater sprovodi druge propisane mere i uslove u skladu sa ovim zakonom.

Ovlašćenja inspektora

Član 48.

U vršenju inspekcijskog nadzora iz člana 47. ovog zakona, inspektor je ovlašćen da:

1) naredi operateru da dostavi Ministarstvu informacije iz člana 8. stav 4. ovog zakona;

2) naredi operateru kompleksa višeg reda da dostavi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave informacije potrebne za izradu eksternih planova zaštite od udesa u skladu sa članom 11. stav 6. tačka 9) ovog zakona;

3) naredi operateru da postupa u skladu sa članom 11. stav 6. tačka 11) ovog zakona;

4) naredi operateru da dostavi Obaveštenje, u skladu sa članom 12. ovog zakona;

5) zabrani početak rada ili rad kompleksa, ako nisu ispunjeni uslovi za rad kompleksa, u skladu sa članom 18. ovog zakona;

6) zabrani početak rada ili rad kompleksa ili dela kompleksa i naredi operateru da ažurira dokumenta zahtevana ovim zakonom, shodno odredbama ovog zakona, i podnese zahtev za izmenu saglasnosti, shodno članu 27. ovog zakona, ako utvrdi da dokumenta za koja je operater ishodovao rešenje o saglasnosti ili rešenje o izmeni saglasnosti, za odnosi kompleks, nisu u skladu sa činjenicama na kompleksu operatera i u okolini kompleksa;

7) naredi operateru da preispita i, ako je potrebno, ažurira dokumenta propisana ovim zakonom, u skladu sa članom 25. stav 1. podtač. (2) i (4) i članom 26. stav 3. tač. 2) i 3) i podnese zahtev za izmenu saglasnosti, shodno članu 27. ovog zakona;

8) naredi operateru da u određenom roku na svom kompleksu postupi u svemu shodno dokumentima na koja je ishodovao rešenje o saglasnosti ili Rešenje o izmeni saglasnosti;

9) ako operater ne postupi po tački 8) ovog člana, zabrani početak rada ili rad kompleksa ili dela kompleksa;

10) zabrani početak rada ili rad, kompleksa ili postrojenja ili skladišta, ili bilo kog dela kompleksa ili postrojenja ili skladišta, ako se tokom inspekcijskog nadzora utvrde značajni nedostaci u merama koje operater preduzima za prevenciju velikih udesa i ograničavanje njihovih posledica po ljude ili okolinu;

11) naredi operateru da postupa u skladu sa članom 25. stav 4. ovog zakona;

12) naredi operateru da postupa u skladu sa članom 26. stav 4. ovog zakona;

13) naredi operateru da postupa u skladu sa članom 28. stav 2. ovog zakona;

14) naredi da operater kompleksa postupa u skladu sa članom 28. stav 4. ovog zakona, u slučaju da ima nameru da smanji kapacitet za proizvodnju, promet i skladištenje opasnih supstanci, ili izmeni popis opasnih supstanci na kompleksu tako, da ne ispunjava uslove za dalju primenu ovog zakona;

15) naredi da, u slučaju davanja u zakup kompleksa ili dela kompleksa drugom pravnom licu, operater i to drugo pravno lice, postupaju shodno odredbama člana 29. ovog zakona;

16) naredi da, u slučaju stečaja operatera kompleksa, stečajni upravnik postupa u skladu sa odredbama člana 30. ovog zakona;

17) naredi da, u slučaju potpunog prestanka rada kompleksa i demontaže kompleksa, operater postupa shodno odredbama člana 31. ovog zakona;

18) naredi operateru da dostavi Ministarstvu informacije iz člana 33. stav 3. ovog zakona;

19) naredi operateru kompleksa koji je deo domino grupe, da postupa u skladu sa članom 33. stav 7. ovog zakona;

20) naredi operateru kompleksa višeg reda da postupi shodno članu 35. ovog zakona;

21) naredi operateru kompleksa višeg reda da Ministarstvu dostavi izmenjen Izveštaj o bezbednosti ili popis opasnih supstanci, u skladu sa članom 36. st. 3. i 4. ovog zakona;

22) naredi da, nakon velikog udesa, operater kompleksa postupi shodno članu 38. ovog zakona;

23) naredi operateru bezbedno uklanjanje opasnih supstanci sa lokacije kompleksa ili dela kompleksa;

24) naredi operateru preduzimanje odgovarajućih preventivnih i drugih mera zaštite od velikog udesa u skladu sa ovim zakonom;

25) naredi operateru izvršenje drugih propisanih obaveza u određenom roku u skladu sa ovim zakonom.

Na rešenje inspektora iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba.

Žalba iz stava 2. ovog člana izjavljuje se Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba na rešenje inspektora ne odlaže njegovo izvršenje.

Rešenje po žalbi iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 49.

Ako u toku vršenja inspekcijskog nadzora inspektor nađe da su pored povrede ovog zakona povređeni i drugi zakoni i propisi kojima se uređuju pitanja od značaja za zaštitu od velikog udesa dužan je, pored preduzimanja mera za koje je ovlašćen, da obavesti drugi nadležni organ.

Drugi nadležni inspekcijски organ o preduzetim merama izveštava inspektora iz stava 1. ovog člana.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Privredni prestupi

Član 50.

Novčanom kaznom od 500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup operater ako:

- 1) operater ne ispunjava propisane obaveze (član 11);
- 2) kompleks ne ispunjava uslove za rad (član 18).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice operatera novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara.

Prekršaji

Član 51.

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj operater, pravno lice, ako:

- 1) nije dostavio Ministarstvu informacije iz člana 8. stav 4. ovog zakona;

2) za kompleks višeg reda nije dostavio nadležnom organu jedinice lokalne samouprave informacije potrebne za izradu eksternih planova zaštite od udesa u skladu sa članom 11. stav 6. tačka 9);

3) ne omogući inspektoru obavljanje kontrole, u skladu sa članom 11. stav 6. tačka 11), odnosno ne postupi po rešenju inspektora, u skladu sa članom 48. ovog zakona;

4) nije izradio i dostavio Ministarstvu Obaveštenje, u skladu sa članom 12. ovog zakona;

5) bez odlaganja ne obavesti Ministarstvo u skladu sa članom 25. stav 4. ovog zakona;

6) bez odlaganja ne obavesti Ministarstvo u skladu sa članom 26. stav 4. ovog zakona;

7) ne dostavi Ministarstvu informacije u skladu sa članom 28. stav 2. ovog zakona;

8) nije postupio u skladu sa članom 28. stav 4. ovog zakona, u slučaju da ima nameru da smanji kapacitet za proizvodnju, promet i skladištenje opasnih supstanci, ili izmeni popis opasnih supstanci na kompleksu tako, da ne ispunjava uslove za dalju primenu ovog zakona;

9) operater kompleksa ili drugo pravno lice, u slučaju davanja u zakup kompleksa ili dela kompleksa, nije postupio shodno odredbama člana 29. ovog zakona.

10) u slučaju trajnog prestanka rada kompleksa i demontaže kompleksa, operater nije postupio u skladu sa odredbama člana 31. ovog zakona;

11) nije dostavio Ministarstvu informacije iz člana 33. stav 3. ovog zakona;

12) kao operater kompleksa koji je deo domino grupe, nije postupio u skladu sa članom 33. stav 7. ovog zakona;

13) kao operater kompleksa višeg reda nije postupio u skladu sa članom 35. ovog zakona;

14) za kompleks višeg reda Ministarstvu nije dostavio izmenjen Izveštaj o bezbednosti ili popis opasnih supstanci, u skladu sa članom 36. st. 3. i 4. ovog zakona;

15) nakon velikog udesa, nije postupio u skladu sa članom 38. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se operater, preduzetnik novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice operatera, odnosno drugog pravnog lica novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj stečajni upravnik, ako u slučaju stečaja operatera kompleksa, stečajni upravnik nije postupio u skladu sa odredbama člana 30. ovog zakona.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 52.

Saglasnosti izdate operaterima postojećih kompleksa višeg reda na osnovu Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik RS”, br. 135/04, 36/09, 36/09 – dr. zakon, 72/09 – dr. zakon, 43/11 – US, 14/16, 76/18, 95/18 – dr. zakon i 95/18 – dr. zakon) važiće do ispunjenja uslova za izmenu saglasnosti shodno članu 27. ovog zakona ili najkasnije do godinu dana od dana donošenja podzakonskih akata

predviđenih ovim zakonom ako nisu ispunjeni uslovi za izmenu saglasnosti shodno navedenom članu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako su ispunjeni uslovi za izmenu saglasnosti shodno članu 27. ovog zakona za kompleks višeg reda, a pre usvajanja podzakonskih akata predviđenih ovim zakonom, operater tog kompleksa podnosi zahtev za izmenu saglasnosti u roku od šest meseci od donošenja podzakonskih akata predviđenih ovim zakonom.

Za postojeći kompleks, operater je dužan da dostavi Obaveštenje iz člana 12. ovog zakona, u roku od šest meseci od dana donošenja podzakonskih akata u skladu sa ovim zakonom.

Za postojeći kompleks nižeg reda, operater je dužan da podnese zahtev za izdavanje saglasnosti shodno članu 19. ovog zakona, u roku od godinu dana od dana donošenja podzakonskih akata u skladu sa ovim zakonom.

Član 53.

Postupak izdavanja saglasnosti pokrenut na osnovu Zakona o zaštiti životne sredine okončaće se u skladu sa tim zakonom.

Inspekcijski nadzor pokrenut na osnovu Zakona o zaštiti životne sredine okončaće se u skladu sa tim zakonom.

Član 54.

Podzakonski akti koji se donose na osnovu ovog zakona doneće se najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ministarstvo je dužno da Registar kompleksa iz člana 34. ovog zakona učini dostupnim javnosti u roku od šest meseci od donošenja podzakonskih akata predviđenih ovim zakonom.

Član 55.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe:

1) odredbe Poglavlja 3.2 – Zaštita od hemijskog udesa i čl. 58 - 63. i član 34. stav 1. tačka 2b) Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik RS”, br. 135/04, 36/09, 36/09 – dr. zakon, 72/09 – dr. zakon, 43/11, 14/16, 76/18, 95/18 – dr. zakon i 95/18 – dr. zakon);

2) odredbe koje se odnose na inspekcijski nadzor iz člana 110. tačka 14a), člana 111. tač. 20), 21), 21a), 22) i 23), člana 116. tač. 13), 14) i 15), člana 117. tač. 5), 6), 7) i 8), člana 117a. tač. 8), 9), 10), 11) i 12) i člana 120. tač. 10) i 11) Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik RS”, br. 135/04, 36/09, 36/09 – dr. zakon, 72/09 – dr. zakon, 43/11, 14/16, 76/18, 95/18 – dr. zakon i 95/18 – dr. zakon).

Član 56.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se po isteku godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim odredaba ovog zakona koje se odnose na obaveze Republike Srbije prema Evropskoj uniji koje se primenjuju od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.